

11.11.2025

LAUSUNTOYHTEENVETO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI TIETYISTÄ EUROOPAN UNIONIN JA KANSALLISTEN MAATALOUDEN TUKIEN TOIMEENPANOSTA ANNETUN LAIN 7 JA 10 §:N, EUROOPAN UNIONIN SUORISTA VILJELIJÄTUISTA ANNETUN LAIN 6 JA 8 §:N JA ERÄISTÄ MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KORVAUKSISTA ANNETUN LAIN 5 §:N MUUTTAMISESTA

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 7 ja 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Ahvenanmaan valtionvirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Svenska Lantbrukssällskapens Centralförbund SLC rf:ltä.

Hallituksen esitysluonnoksesta on saatu lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Liedon maaseutupalveluilta (kuntien yhteistoiminta-alue), Närpiön kaupungin maaseutuhallinnolta, MTK-Satakunta ry:ltä ja yhdeltä yksityishenkilöltä.

Oikeusministeriöllä ja valtiovarainministeriöllä ei ollut lausuttavaa hallituksen esitysluonnoksesta.

Muissa annetuissa lausunnoissa tuotiin esiin huomioita Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettuun lakiin, jäljempänä *toimeenpanolaki*, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettuun lakiin, jäljempänä *suorien viljelijätukien laki* ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotettuihin muutoksiin.

Ruokaviraston lausunnon mukaan toimeenpanolakiin ehdotettu säädös tarkoittaisi, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunta tekisivät päätöksen hakemusten yhdistämisestä toimivaltaansa kuuluvien tukien, korvausten tai palkkioiden osalta, mutta molempien viranomaisten tekemät päätökset pohjautuisivat samaan asiaan. Käytännössä kyse on siis samasta asiasta, hakemusten yhdistämisestä siitä syystä, että maatilan määritelmä ei ole täyttynyt, ja asiassa tehtäisiin kaksi eri päätöstä. Ehdotettuun menettelyyn sisältyy riski siitä, että mikäli päätökset ovat esimerkiksi eri tavoin tai eritasoisesti perusteltu, muutoksenhakuprosessissa toinen päätöksistä menestyy ja toinen ei. Tämä johtaisi tilanteeseen, jossa esimerkiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksen perusteella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan kuu-

luvut hakemukset tulisi yhdistää, mutta kunnan toimivaltaan kuuluvia hakemuksia ei, koska esimerkkitalanteessa muutoksenhaussa kunnan päätös olisi kumoutunut. Ruokavirasto esittää lausunnossaan, että toimivalta hakemusten yhdistämisestä olisi kunnalla ja asiasta tehtäisiin vain yksi päätös. Lisäksi lausunnossa esitetään, että päätöstä tehdessään kunnan viranomaisen olisi velvoitettu kuulemaan asiasta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta. Lisäksi Ruokaviraston lausunnon mukaan hakemusten yhdistämisen sijaan olisi selkeämpää, että päätös tehtäisiin maatilojen yhdistämisestä,

Ruokavirasto piti lausunnossaan kannatettavana suorien viljelijätukien lakiin ehdotettua tukikelpoisen alan hallinta-ajan muutosta. Edelleen lausunnon mukaan vastaavaa hallinta-aikaan ja siihen liittyviin sanamuotoihin tehtävää yhtenäistämistä on aiheellista toteuttaa myös valtioneuvoston asetusten tasolla siten, että hallinta-aika ja siihen liittyvät määreet olisivat jatkossa mahdollisimman yhdenmukaiset eri tukityyppien suhteen.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotettu muutos on lausunnon mukaan Ruokaviraston näkökulmasta toivottu muutos, sillä voimassa olevan lain mukaan tarkastus oli tehtävä ennen kuin sopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta toisesta sopimusvuodesta. Nyt ehdotettu hallinnollisen tarkastuskäynnin aikaistaminen auttaa varmistamaan, ettei tuenhakijoille aiheudu ylimääräistä takaisinperintää, jos käykin niin, että tarkastuskäynnin yhteydessä todetaan osan ympäristösopimuksen kohteena olevasta alasta olevan korvauskelpvontta ja sopimusala pieneneisi haetusta sopimusalasta.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus piti lausunnossaan toimeenpanolakiin ehdotettua uudistusta kannatettava. Lausunnon mukaan tilojen tarpeetonta, tuen maksimoinnin vuoksi, tehtävää tilojen jakamista on estettävä ja ehdotettu muutos mahdollistaa paremmin myös olemassa olevien tilojen yhdistämisen tarvittaessa. Lausunnon mukaan yhdistämistapausten yhdenmukainen käsitteleminen edellyttää, että elinvoima-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla ja kunnilla on selkeät ohjeet, hallituksen esityksessä tai Ruokaviraston toimesta, siitä millaisissa tapauksissa yhdistäminen on tarpeen. Lisäksi lausunnon mukaan on tärkeää, että elinvoima-, liikenne- ja ympäristökeskukset saisivat tiedon kuntien tekemistä yhdistämisistä, koska yhdistämisillä on vaikutusta rakennetukien myöntämiseen/maksamiseen. Edelleen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa tuotiin esiin maatalan käsitteen osalta huoli siitä, että tällä hetkellä tulkinta siitä mikä on maatila, on erilainen viljelijätuissa kuin rakennetuissa. Muilta osin Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ollut esitysluonnoksesta lausuttavaa

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ollut lausuttavaa toimeenpanolakiin ehdotettuihin muutoksiin. Lausunnossa pidettiin suorien viljelijätukien lakiin ehdotettua tukikelpoisen alan hallinta-ajan muutosta kannatettavana ja todettiin sen olevan linjassa kansallisten pinta-alatukien kanssa. Lausunnon mukaan luonnonhaittakorvauksen osalta pitäisi linjata hallinta-ajan osalta samoin, jotta eri tukityypeissä olisi samat peltojen hallinta-ajat.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja elinvoimakeskuksen lausunnon mukaan suorien viljelijätukien lakiin ehdotettu muutos pysyvän nurmen pinta-alan alentumisesta kymmenellä prosentilla nykyisen viiden prosentin sijaan viitealaan verrattuna johtaisi ennallistamismenettelyn käyttöönottoon on tiukennusta aiempaan. Lausunnon mukaan Suomessa ei ylipäätään ei tarvittaisi pysyvän nurmen käsitettä.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetun muutoksen hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohdan osalta Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja elinvoimakeskusten lausunnossa todettiin, että olisi logistisesti hyvä toimia ehdotuksen mukaisesti ja toimiikin nykyisillä hakemus- ja resurssimäärillä. Rahoituskauden alussa aikaisempaan hallinnollisen tarkastuksen ajankohtaan ei olisi ollut lisäresurssieinkaan mahdollisuutta, kun pääosa sopimuksista uusittiin ja vaadittiin kaikkien sopimusten katselmointia.

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, että toimeenpanolakiin ehdotettu pykälämuoto osoittaa selkeästi elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle toimivallan hakemuksen yhdistämiseen hallinnoimissaan tuissa. Lausunnon mukaan hieman epäselväksi jää se, pyritäänkö asetusmuutoksella hakemusten yhdistämiseen vai hallinnolliseen tilojen yhdistämiseen. Edelleen lausunnon mukaan, jos asetusmuutoksen myötä saman viljelijän johtamat yksiköt yhdistetään yhdeksi tilaksi yhden tilatunnuksen alle, saattaa siitä aiheutua ongelmia tuki- ja tuotantoehtojen noudattamisessa. Muilta osin Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ollut esitysluonnoksesta lausuttavaa.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon mukaan lakiesitystä olisi muutettava siten, että päätöksen maatilan tukihakemusten yhdistämisestä yhden tilatunnuksen alle tekisi aina kunta, mutta kunnan olisi pyydettävä Elinvoimakeskuksesta sitovaa lausuntoa 1 momentissa tarkoitettuja korvauksia tai sopimuksia koskevien hakemusten yhdistämisestä. Näin välttyttäisiin tuplapäätöksiltä ja kenties valitusprosesseilta, joiden lopputulos voisi olla ristiriidassa keskenään. Edelleen lausunnon mukaan tämä lakimuutosesitys on sinällään tarpeellinen, sillä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueella on tunnistettu tämä useamman tilatunnuksen ongelma. Muilta osin Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ollut esitysluonnoksesta lausuttavaa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus piti lausunnossaan tärkeänä sitä, että säännösten kiertäminen luomalla keinotekoisia olosuhteita pyritään estämään. Toimeenpanolakiin ehdotetun muutoksen hakemusten yhdistämisen osalta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa todetaan, että sen näkemyksen mukaan toimivaltaa hakemusten tai tilatunnusten yhdistämisestä ei tulisi jakaa kahdelle viranomaiselle. Toimivallan jakaminen voi johtaa tilanteisiin, joissa kunta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päätyvät tulkinnoissaan päinvastaiseen lopputulokseen saman tilan eri tukihakemusten kohdalla. Päätös tukihakemusten yhdistämisestä tulisi tapahtua kunnassa, koska kunnat vastaanottavat suurimman osan tukihakemuksista ja hallinnoivat tilatunnusten myöntämistä. Kunnissa on myös paras paikallistuntemus alueen viljelijöistä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus piti lausunnossaan erittäin kannatettavana suorien viljelijätukien lakiin ehdotettua muutosta pysyvien nurmien ennallistamismenetelyn käyttöönotosta vasta, jos pysyvän nurmen ala vähenee vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli kymmenen prosenttia.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin ehdotetun muutoksen hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohdan osalta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus piti lausunnossaan ehdotettua ympäristösopimusten hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohtaa liian tiukkana ottaen huomioon valtionhallinnon nykyiset säästöt. Lausunnon mukaan lisäresurssien saaminen maastokatselmointien tekoon on nykyisien valtionhallinnon säästöpainneiden vuoksi hyvin epätodennäköistä. Aikataulun tiivistäminen vähentäisi jo

ennestään pientä joustovaraa katselmoijien työmäärässä. Edelleen lausunnon mukaan, jos aikataulu tiukentuu, tulee elinvoimakeskusten resursoinnissa huomioida hallinnollisiin tarkastuksiin kuuluva työaika ja pienentyvä jousto työn organisoimiseksi.

Liedon maaseutupalvelut (kuntien yhteistoiminta-alue) esitti ensinnäkin lausunnossaan, että päätös tukihakemusten (tilatunnusten) yhdistämisestä pitäisi tehdä kokonaan kunnissa, missä myös tehdään päätös nk. tilatunnusten myöntämisestä, ja asiasta tulisi antaa ainoastaan yksi päätös. Lisäksi lausunnossa esitettiin, että hakemusten yhdistämisen sijaan toimeenpanolaissa tulisi säätää tilatunnusten yhdistämisestä. Suorien viljelijätukien lakiin ehdotetun muutoksen tukikelpoisen alan hallinta-ajan osalta lausunnossa todettiin, että muutos pidemmäksi hallinta-ajaksi ja eri tuissa yhtenäiseksi ajaksi on kannatettava.

Närpiön kaupungin maaseutuhallinto toteaa ensinnäkin lausunnossaan, että toimeenpanolakiin ehdotettu muutos johtaisi käytännössä siihen, että samassa asiassa tehtäisiin siis kaksi erillistä päätöstä hakemusten yhdistämisestä sen vuoksi, että tilan määritelmä ei täyty. Tämä voi johtaa ongelmiin. Närpiön kaupungin maaseutuhallinto esittää lausunnossaan, että toimivalta hakemusten yhdistämisestä päättämiseen olisi kunnalla ja asiassa tehtäisiin ainoastaan yksi päätös. Kunta voisi päätöstä tehdessään kuulla elinkeino-, liikenne- ja elinvoimakeskusta asiasta tarvittaessa, ei siis päätöksen pakollisena osana. Edelleen lausunnossa esitetään lain sanamuodon selkeyttämistä siten, että hakemusten yhdistämistä koskevan päätöksen sijaan päätös koskisi tilojen yhdistämistä. Muilta osin Närpiön kaupungin maaseutuhallinnolla ei ollut esitysluonnoksesta lausuttavaa

MTK-Satakunta ry:n lausunnon mukaan esitetty muutos on lakiteknisesti luonteeltaan selkeyttävä, eikä se itsessään muuta tuen myöntämisen edellytyksiä. Näin ollen MTK-Satakunta ry katsoo, ettei muutosta ole tarpeen toteuttaa, koska voimassa oleva sääntely jo mahdollistaa viranomaisen päätöksenteon tukihakemusten yhdistämistilanteissa. Lausunnon mukaan nykyinen sääntelykehys on toimiva, eikä sen täsmentäminen lainsäädäntötasolla tuo lisäarvoa suhteessa viranomaiskäytäntöihin. Edelleen lausunnon mukaan nykyinen sääntely mahdollistaa hallinnollisen selkeyden ilman, että perustuslaillista elinkeinovapautta tai toiminnan kehittämisen edellytyksiä vaarannetaan.